

Läsare berättar: Sanningen bakom min adoption gjorde ont...

Nr 5 28 januari 2010 Pris 23:- Finland 4:30 €

Allers

Lövbiff!

Så gott att alla vill ta om

28

matglada
tips

35 Både
lätta &
kluriga
**KRYSS
& SUDOKUN**

Special!
Expertens bästa
råd om din
PENSION

FINT HEMMA!

- Vackra detaljer
- Krukväxter
- Möbler

Inred med
enkla medel!

Underbart gott
med choklad

TIDSAM
0201-05

7-388020-102304

*Bodil Malmsten
har packat kartongerna*

Hejdå, Frankrike – nu flyttar jag hem!

Rödhårig, jämtlänning i exil, rebellisk. För nio år sedan tog Bodil Malmsten sitt pick och pack och flyttade till Finistère i Frankrike. Nu är hon aktuell med en ny bok från staden "nära Nantes", där hon bott de senaste tre åren – och vantrivts. Men flyttkartongerna är packade igen – en av Sveriges mest älskade författare är på väg hem.

Text: NINNA BENGTSOON

Bild: KRISTOFFER SANDBERG, SCANPIX

Havet är hela tiden närvarande i den lilla staden i västra Frankrike. Bodil Malmsten tar emot på tågstationen. I grön tröja och ullkappa. Hon är så där flickaktigt söt som hon alltid varit fast lite äldre, sprödare. Regnet faller i skurar från en blekgrå himmel. Havet syns som en skugga i fjärran mellan husfasaderna.

– Typiskt kustväder, det har varit ostadigt hela dagen, säger Bodil när vi sätter oss i bilen, den som hon har kallat sitt sämsta köp någonsin och som hon är på väg att sälja. Inte som den älskade Rovern hon hade när hon bodde i Finistère. Vi passerar hamnområdet med dess betongbyggnader och matkedjan Carrefour. Bodil guidar oss runt, men det märks att hon är trött på omgivningarna.

– Jag försökte i tre år att gilla den här stan. Men det var ett dåligt beslut att flytta hit, jag kom aldrig att trivas här. Jag ville vara på samma kust men inte för nära mitt gamla hus i Finistère, säger hon när vi kör längsmed de små franska bygatorna.

Sorg mellan raderna

Hennes nya loggbok *De från norr* kommande leoparderna är en blandning av dagbok och underfundiga vardagsbetraktelser. Men trots den lätta, ofta flyktiga tonen anas sorgen mellan raderna. Ensamheten och åldrandet. Bodil blickar ut över Atlanten, skriver om lurenrejerier hos franska internetleverantören Orange, den hjälpsamma grannen som ständigt ligger i strid med allt och alla och om familjen Tejp, en samling tejprollar som hon hittar i en låda. Allt illustreras med egna digitalfoton. En bild på himlen, en rolig skylt, fotspår i sanden på en ändlös strand. Tiden som obevekligen rör sig framåt.

Samma strand med den vidsträckta himlen syns från de stora fönstren i hennes lägenhet. Vardagsrummet är ljust och luftigt, en bekväm läsfåtölj med ett färske i ena hörnet, tavlor på väggarna, ett foto på dottern. Men lägenheten är hon på väg att sälja för att snart flytta tillbaka till Stockholm. Många av böckerna är redan nerpackade.

Har hon tröttnat på Frankrike? Nej, hon skakar på huvudet samtidigt som hon kokar te. Hon håller upp det i stora porslinskoppar och dukar fram franska kakor köpta på stormarknaden eftersom hennes eget lilla boulangerie är stängt. Humorn som ständigt är närvarande skymtar fram.

– Det är många faktorer men en orsak är den franska byråkratin. I dag var jag på min franska bank för att avsluta mina sparkonton. Det tog en timme och oräkneliga stämplat, och en mycket deltagande banktjänsteman sa att jag inte var den första som flyttade från

Personligt

Ålder: 65 år (född 19 augusti 1944).

Familj: Ja (bland annat en dotter och barnbarn).

Bakgrund: Växte upp hos morföräldrarna i Bjärme i Jämtland och i fosterhem i Vällingby. Farfar var kända möbelformgivaren Carl Malmsten. Studerade vid Konstakademien i Stockholm. Debuterade 1977 med diktsamlingen *Dvärgen Gustaf*. Publicerade 1984 diktsamlingen *Damen*, det brinner!.

”När jag var liten visste jag inte att det fanns författare”

Fick sitt stora romangenombrott med *Den dagen kastanjerna slår ut* är jag långt härifrån. Har skrivit flera romaner och pjäser för teater, radio och tv och har rönt stor framgång som prosaförfattare och dramatiker. Från Finistère har hon skrivit loggböckerna *Priset på vatten i Finistère*, *Kom och hälsa på mig om tusen år* och *Sista boken från Finistère*. Bodil utnämndes till hedersdoktor vid humanvetenskapliga fakulteten vid Mittuniversitetet 2006.

Favoriter: Amerikanska hårdkokta serien *The shield* och österrikiske författaren Thomas Bernhard. – Man läser och ser dem på egen risk.

Bästa egenskap: Jag är väldigt envis, uthållig.

Sämsta egenskap: Att jag gör saker utan att tänka. Men det är på gott och ont. Hade jag tänkt för mycket hade jag aldrig satt mig i bilen och kört till Frankrike. De bra och de dåliga egenskaperna är spegelbilder av varandra, de bra kan få ett dåligt resultat.

Skrattar åt: Ett kapitel i en av Thomas Bernhards böcker. Han är vansinnigt rolig.

Gråter åt: Det finns så det räcker, det är bara att öppna tidningen.

Om att bli mormor: – Det är en enorm kärlek men också ett nytt stort orosmoment att det ska hända den där guldklimpen någonting. Det har berikat mig att han finns.

Ser fram emot: – Ett nytt år och att jag ska ha lugn och ro att skriva. Eller bara sitta och titta på vissa personer som jag längtar efter att se.

Året var 1966 och Bodil hade kommit in på konsthögskolan. Här studerar hon skolans regler.

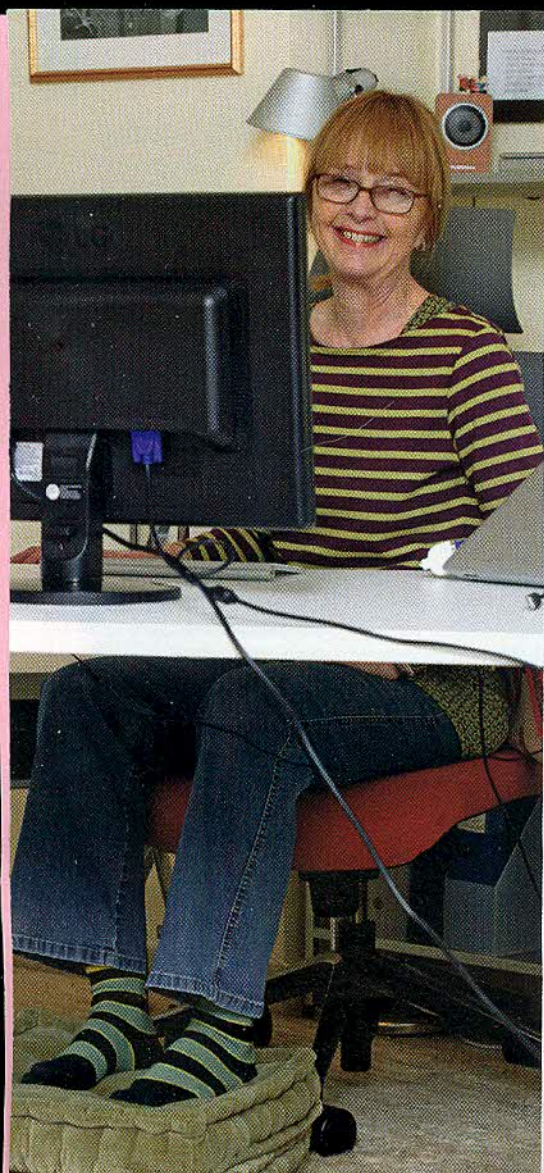
Men det blev inte riktigt som hon tänkt sig. Frågan bränner på tungan, varför flyttade hon från sin trädgård och sitt paradis, det som hon beskriver i sina böcker? Bodil tystnar och funderar.

Skulle inte klara trädgården

– Det livet jag levde där hade sin tid. I dag skulle jag inte klara av en sådan trädgård och att hålla efter ett hus utan någon som helst möjlighet att få tag på till exempel en elektriker eller rörmokare. Det som jag gjorde då när jag var 55 skulle jag aldrig orka nu, säger hon och tillägger med skärpa:

– Det är skit att bli äldre, det finns ingenting positivt när man känner att kroppen blir sämre. Min mamma är däremot fantastisk, hon fyller 87 år nästa år och har varit enormt aktiv, hon går till Kulturhuset varje vecka med rollatorn.

Vi dricker te i det hemtrevliga lilla köket som är belamrat med prylar och fina koppar. Mitt i vardagsrummet står ett stort skriv- ►

"Jag gör saker utan att tänka"

► bord med dator och internetuppkoppling. Bodil har många bollar i luften. Flera av texterna i hennes böcker har hon skrivit för bloggen www.finistere.se och sedan omarbetat i tryckt form.

– Det är mycket mer avdramatiserat att skriva för webben. Jag har ingen respekt för det jag skriver på hemsidan. För det tryckta ordet har jag ibland en förlamande respekt. Men här kan jag gå in och ändra och ta bort ett inlägg, det är mycket mindre prestationsångest, säger Bodil och smuttar på sitt te.

Genom internet har hon också haft daglig kontakt med vänner och familj medan hon har bott utomlands. På bloggen pratar hon om sin ensamhet, efter att ha flyttat till staden där hon inte trivs. Men trots det har hon inte saknat Sverige. Och säger att hon inte kommer att sakna Frankrike.

Svenska sekter firar midsommar

– Jag håller inte på att sakna så mycket. Jag tycker inte jag har haft tid, det tar tid bara att ta sig igenom en dag, att leva. När jag bodde i Finistère tog det väldigt kort tid innan folk accepterade mig. Jag var inte någon främling för grannarna, de köpte mig hur konstigt jag än pratade. I början hände det att utlands-svenskar ringde mig men jag ville inte sitta i små svenska sekter och fira midsommar och advent. Jag brukar säga att det jag saknat här är Rågrut och herrgårdssot.

Bodil Malmsten växte upp hos morföräldrarna i en liten jämtländsk by i norrländska inlandet. Hon har fortfarande släkt kvar i byn, liksom släktgården, men har inte varit där på länge. Läslusten och konstitresset kom dock från farföräldrarna, berättar hon.

– Jag har alltid skrivit men när jag var liten visste jag inte att det fanns författare. Jag växte upp i en by med kor och hade ingen bild av att böcker var skrivna även om jag läste otroligt mycket. Häromdagen hittade jag ett häfte med dåliga dikter i mina flyttlådor och ett brev från min svensklärarinna från realskolan där hon skrev att hon tyckte de var fina.

Uppväxtåren var jobbiga, Bodil har bland annat skildrat ett självmordsförsök i en av sina böcker. Under en period bodde hon hos en fosterfamilj i Vällingby. Så småningom började hon plugga på Konstakademien och jobbade ett tag som fotoassistent. Hon har alltid varit extremt produktiv, det blev både

barnprogram och radioteater. 1977 publicerade hon sin första diktsamling, *Dvärgen Gustaf*, som fick urusla recensioner.

– Det var fruktansvärt. Det tog sju år innan jag vågade ge ut någonting igen, säger hon.

Genombrottet kom med romanen *Den dagen kastanjerna slår ut* är jag långt härifrån. Sedan dess har det blivit flera böcker, inte minst de omåttligt populära böckerna från Finistère, och teaterpjäser. Förra året gick Nakna damer på nedre botten mittemot för utsålda hus på Stockholms stadsteater. En pjäs som Bodil själv regisserade. Hon berättar att hon håller på med en ny pjäs, en monolog, och kan tänka sig att vara regissör igen. Dessutom har hennes pjäs *Tryck stjärna* filmatiserats för tv och ska sändas i vår.

– Det var jätteroligt, jag gick en tv-teaterkurs för Bengt Lagerkvist för längesedan och då satte vi upp tre pjäser för tv-teatern. Men då var jag inte vuxen arbetet och tyckte det var jobbigt. Nu var det jätteklul.

Bodil ursäktar sig, hon måste gå ner till grannen som har hjälpt henne att ringa ett telefonsamtal till den franska mäkklaren. Grannen är överförtjust över att det kommit fler svenskar och vi följer med. Han ser ut som en grävling – precis som beskrivningen i boken.

Van vid havet

När vi är tillbaka i Bodils lägenhet slår regnet mot rutorna och hela synfältet utanför fönstren upptas av Atlanten. Det ständigt skiftande havet, vågorna som sköljer in över stranden. En fiskmåsflyger förbi. Havet är ett ofta återkommande element i Bodil Malmstens texter. Efter tsunamin 2004 skrev hon den uppmärksammade dikten *Sorg*, som publicerades i *Dagens Nyheter*. Nu byter hon Atlanten mot Östersjön.

– Jag har lyssnat på havet i tio år. Jag hör det när jag vaknar och innan jag somnar, men jag vet inte hur det kommer att bli nu när jag flyttar. Jag tror inte att jag kommer att sitta och sukta, det är inte min natur. Jag saknar människor men det som har varit har varit, säger hon med ett stänk av vemod i rösten.

Men sedan glimtar det till av humor och hon pekar på en samling nerpackade tejprollar. En svag solstråle tittar fram och förvandlar havet till flytande silver.

– Jag tar med mig familjen Tejp till Sverige, de har redan fått en egen låda att bo i. ■

Vi lottar ut tio exemplar av Bodil Malmstens senaste bok **De norrifrån kommande leoparderna**. Vill du delta i utlootingen svarar du på frågan nedan och mejlar svaret till tavling@allers.se eller skickar det på ett vykort med ditt namn och din adress till **Allers, 259 83 Helsingborg**. Mejllet/kortet ska märkas **"Bodil 5/10"** och vara hos oss senast den 15 februari 2010. **Fråga: Vad tar Bodil med sig till Sverige?**

vinn